

ZİHİNSEL VE BEDENSEL ENGELLİ ÇOCUĞUN SAĞLIKLI KARDEŞLERİNİN YAŞAM KALİTELERİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Filiz Altuğ, Ayşe Ünal, Erdoğan Kavlak, Fatih Tekin

Zihinsel ve Bedensel Engelli Çocuğun Sağlıklı Kardeşlerinin Yaşam Kalitelerinin Karşılaştırılması

Amaç: Ailede engelli bir çocuğun doğumu, aile üyelerinin yaşamlarını, duygularını ve davranışlarını olumsuz yönde etkileyen bir durumdur. Bu çalışma, farklı özür gruplarına sahip çocukların sağlıklı kardeşlerinin yaşam kalitesinin karşılaştırılması amacıyla planlanmıştır.

Yöntem: Çalışmaya zihinsel engelli 44 çocuğun (Grup 1; 25 erkek, 19 kız) ve bedensel engelli 50 çocuğun (Grup 2; 31 erkek, 19 kız) bedensel veya zihinsel engeli olmayan sağlıklı kardeşleri (N=94) dahil edilmiştir. Zihinsel ve bedensel engelli çocukların kaba motor fonksiyon düzeyleri Kaba Motor Fonksiyon Sınıflama Sistemi(KMFSS) ile belirlenmiştir. Kardeşlerin yaşam kalitesi "Çocuklar İçin Yaşam Kalitesi Ölçeği (ÇİYKÖ)" ile değerlendirilmiştir. ÇİYKÖ puanının yüksek olması yaşam kalitesinin iyi olduğunu gösterir.

Bulgular: Zihinsel engelli çocukların kaba motor fonksiyon düzeyleri 13'ünün KMFSS seviye III, 12'sinin seviye II, 11'inin seviye I, 7'sinin seviye V, 1'inin seviye IV'tür. Bedensel engelli çocukların KMFSS düzeyi 20'sinin seviye II, 12'sinin seviye V, 9'unun seviye I, 5'inin seviye IV, 4'ünün seviye III'tür. Zihinsel engele sahip çocukların sağlıklı kardeşlerinin (26 erkek, 18 kız) yaş ortalaması 13.70±3.70 yıl, bedensel engelli çocukların kardeşlerin yaş ortalaması 11.56±3.60 yıldır. Grup 1'in ÇİYKÖ-Fiziksel Sağlık (ÇİYKÖ-FS) ortalama puanı 602.16±196.26, ÇİYKÖ-Psikososyal Sağlık(ÇİYKÖ-PS) puanı 1361.59±93.11 ve ÇİYKÖ Toplam(ÇİYKÖ-T) puanı 1963.75±282.16'dır. Grup 2'nin ÇİYKÖ-FS puanı 653±229.13, ÇİYKÖ-PS puanı 1379±142.51 ve ÇİYKÖ-T 2032±364'tür. Grupların yaşam kalitesi karşılaştırıldığında istatistiksel olarak anlamı farkın olmadığı görülmüştür (p>0.05).

Tartışma: Bedensel ve zihinsel engelli çocukların sağlıklı kardeşlerinin yaşam kaliteleri çok iyi değildir. İster bedensel ister zihinsel engelli olsun, engelli kardeşin olması sağlıklı kardeşlerin yaşam kalitelerini benzer derecede olumsuz etkilemiştir.

Anahtar Kelimeler: Bedensel engel, zihinsel engel, yaşam kalitesi

COMPARISON OF QUALITY OF LIFE IN HEALTHY SIBLINGS OF MENTALLY AND PHYSICALLY DISABLED CHILDREN

Purpose: The birth of a disabled child affects the lives, feelings and behavior of family members in the family, negatively. This study was planned to compare the quality of life(QOL) of healthy siblings of children with different disability groups.

Method: Healthy siblings(N=94) of 44 mentally disabled children(Group-1;25 boys,19 girls) and 50 physically disabled children(Group-2;31 boys,19 girls) were included in the study. Gross motor function levels of children with mental or physical disabilities are determined by Gross Motor Function Classification System(GMFCS). The QOL of the siblings was assessed by "The Pediatric Quality of Life Inventory(PedsQL)". Higher PedsQL scores indicate better QOL.

Results: GMFCS levels of mentally disabled children are as follows: 13 in GMFCS-Level III,12 in Level-II,11 in Level-I,7 in Level-V and 1 in Level-IV. GMFCS levels of physically disabled children are as follows: 20 in GMFCS-Level II,12 in Level-V,9 in Level-I,5 in Level-IV and 4 in Level-III. Mean age of the healthy siblings(26boys,18girls) of mentally disabled children is 13.70±3.70 years, and mean age of siblings(27boys,23girls) of physically disabled children is 11.56±3.60 years. In Group-1,mean PedsQL-Physical Health(PedsQL-PH)score was 602.16±196.26,PedsQL-Psychosocial Health(PedsQL-PsH) score was 1361.59±93.11 and PedsQL-Total(PedsQL-T) score was 1963.75±282.16. In Group-2,mean PedsQL-PH score was 653±229.13,PedsQL-PsH score was 1379±142.51 and PedsQL-T score was 2032±364.When the QOL of the groups was compared,it was found that there was no statistical significance(p>0.05).

Conclusion: The quality of life for healthy siblings of children with physical and mental disabilities is not very good. Having a disabled sibling, whether physical or mental disabled, negatively affects the quality of life of healthy siblings, similarly.

Keywords: Physical disability, mental disability, quality of life

